

[kisvárdai.lapok]

XIV. évfolyam 5. szám – 2012. június 27., szerda

Magyar
színházak
XXIV. kisvárdai
fesztiválja

Puskás László, Czíkó Julianna (Parasztopera)

Tarpai Viktória (Üvegcipő)

[tartalom]

- 2. old.: A szakmai beszélgetésről [reflekt]
- 3. old.: Üvegcipő, Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház [fókusz]
- 4. old.: Színházat tanulni Bukarestben [távolból]
- 5. old.: Parasztopera, Marosvásárhelyi Színművészeti Egyetem Stúdió Színháza [fókusz]
- 6. old.: Beszélgetés Csikos Sándorral [reflekt]
- 7. old.: A kolozsvári Váróterem Projektről [távolból]
- 8. old.: A fesztivál előadásokat idéz [blitz]

„Arra törekedtünk, hogy a színpadi pillanatok aprólékos kidolgozása mellett nagyobb szerepet hagyjunk a néző fantáziájának, (...) nem kell feltétlen mindent a szájába rágni.”

[reflekt]

Határokon innen és túl

Első alkalommal vett részt a fesztiválon a zentai színház, a Jóccakát, mama! c. előadással. A darab feldolgozósa Nánay Istvánnál az általa eddig látott két másik előadás mellett dobogós helyet kapott, mondván, hogy ez a

produkció nem engedett a **szentimentalizmusnak**, nyálnak, ami a két másikat jellemezte. Jól egyensúlyoz a komikus és érzélgős réteg között, a térszerkezetet lehetőséget adott arra, hogy a játékmód elemelődjön. Szilágyi Ágota és Banka Lívia kettőse is akkor működik, amikor alakításukban keménység, határozottság jelenik meg. A Kvartett a referens Nánay szerint jó példája annak, ahogy az aradiak általában dolgoznak: az alkotók több helyről jönnek össze és mindig erős anyaghoz nyúlnak. A sokrétű szöveghez szűk mozgástér rendelődik, sok minden meg van fejtve a szövegben, „valami mégis hiányzik: az agyat foglalkoztatja, nem jut el a zsigerekig”. Túl sokat bíz az előadás az **eszközök**re is: a két színész sokkal erősebb annál, mint hogy egy átváltozáshoz szükségük lenne például a protézisre, a fémujjakra stb. Valójában az érthető rendeltetésével együtt az egész fémszerkezet, amiben játszanak – fölösleges.

humorát, játékoságát, frissességét, az érzelmi, indulati fokozatokat, a főszereplők átélhető, finom összecsiszolódását. Dicséretesnek találta, hogy minden szereplőnek van arca, az alakításokban arányérzék és jó ízlés érvényesül, ráadásul az előadásnak még a fordítás is jól állt stb. A békés elemzés menetébe beékelődött néhány **kérdés** – vajon a második részben nem inkább a Katalin megalázását láttuk megzabolázás helyett? Vajon rosszul sikerült karikírozást láttunk, vagy jól sikerült cinkosságot? Hogyan értelmezhető a befejezés? – de Jeles András hozzászólása újfent ráerősített a vásárhelyiek megdicsőülésére. Ő ugyanis itt egy olyan (**román**) színházi kultúrába való ágyazottságot látott (könnyedség, gazdag teatralitás), ami „érthetetlen, hogy miért nem jön át az (ország)határon”. Emellett „a magyarországi színházzal ellentétben, ahol férfit is alig látni, itt meg tud jeleni a nőiség, az erotika”, márpedig, jegyezzük hát meg: „férfi és nő nélkül nincs színház.”

Általános derültséget váltott ki egy felszólalás, miszerint „nagyon tetszett, hogy itt eljátszották a darabot, a jeleneteket is mind”; a későbbiekben, a Boldogtalanok elemzése kapcsán azonban kiderült, hogy ezt a szempontot a legtöbben igencsak komolyan is veszik. Kovács Dezső a felvezetőjében még megengedte, hogy a Füst Milán-i történet, ha töredékesen is, de el van mesélve, és az „artistikus képek” ehhez vannak hozzárendelve, de felerősödött az a vélemény, miszerint a darab kibontatlan maradt, a szereplők és a viszonyok tisztázatlanok. Nánay István szerint az előadás centrumában szokatlan módon nem Húber Vilmos áll, hanem az öregasszony; ő az egyetlen végigvitt figura, akinek sorsa, koherenciája van. Jeles András sarkosan fogalmazott: a rendező az előadást kb. a kétharmadánál kimutathatóan megunja, elmegy a kedve tőle. „Tudatában van a valóság **démoni**, metafizikus telítettségének. De amikor tetszés szerinti kilengésekben a végletekig viszi a hétköznapi szituációkat, akkor művészileg **korrupttá válik**, önmagával sem ért egyet. Kialakít egy formanyelvet, aminek a méltóságát kénye-kedve szerint megcsúfolja.” S míg Jeles szerint itt mindenképpen ellenére hallatlan teatrális kvalitásokkal találkozhatunk, addig Nánay Istvánnál a kés újfent kiéleződött: „a román színházban is vannak meghatározó rendezők és epigonok. Afrim epigon”. A szenttelen lefejezés ellen ebben a térben senki nem protestált.

Lehet, hogy jót tett volna a keddi szakmai beszélgetésnek, ha előző napról az a bizonyos kés ott marad a levegőben (lásd kis.lap 4. szám); de lehet, csak rossz beidegződés, ha egy színházi fesztiválon minden megnyilvánulásban teatrális elemeket keresünk. Mindenesetre A makrancos hölgy... kapcsán a referens kezében a kés ken(eget)ő funkciót kapott: Dömötör Adrienne nagyszűrűnek találta az előadás

[fókusz]

Molnárt játszani

Üvegcipő – Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház

Molnárt játszani jó.

Molnárt nézni jó. Hallgatni is, már ha...

Bonmot-jai örökérvényűek. Kínálja a magas labdákat, csak le kell ütni őket. Ha kifogytunk a szusból, még mindig mondhatjuk: „maga nekem fiatal” (a Liliomból).

Molnár, akárcsak Shakespeare, agyonverhetetlen szerző. Ha mindent elrontanak benne, még mindig marad valami **gyúanyag** a darabjaiban.

Molnárt mindig játszani kell, Pesten, Hamburgban, Grazban, Gyergyószentmiklósra és Debrecenben. Innen és túl. Lehet elegánsan, szikkadtan vagy nedvdúsan... A

kárpátaljaiak Árkosi Árpád rendezte **Üvegcipője** érdekes kísérlet. Kísérlet a színmű figuráinak és szituációinak színészi megközelítésére úgy, hogy a rendező láthatólag semmit nem akart kezdeni a matériával. Legfeljebb lebonyolítani az **Üvegcipőt**. De hát ilyen értelemben Molnár Ferenc is ama klasszikusok sorába tartozik, aki megköveteli, hogy kezdjenek vele valamit. Például ki kell tudni osztani a szerepeit. Ha túl sok kompromisszumot vállal egy társulat, az elnyúlhatatlan szerző (tudják, „akiben még van egy kis szív”) hamar bosszút áll.

Sivár térben **siváran csordogál** az előadás. A legkonvencionálisabb eszközökkel él a rendezés. Ondraschek Péter puritán színpadképénél tán még egy fekete függöny is inspirálóbbr lehetne. Rusztikus asztal, székek, heverő a bútorzat, a szerző instrukciói szerint. Faközöld az iparszoba oldalfala, a lagzi-jelenetben kockákra bomlik a tér, a rendőrségi jelenetben seszínű koszlott miliőben ücsörögnek a játékosok.

Látjuk Irmát, a szegény kiscselédet („a legrongyosabb muskátli Pesten”), amint begyakorolt rituáléit végzi az ő Lajosával. S látjuk a céltudatos büszke Adélt, amint megalázkodik, a snájdig Császár urat, s a többieket, amint lejátsszák, többek között, a nagy esküvői botrányt. De hát nincs igazi botrány se, mert nincs hozzá tér, s nem teremődik meg a színpadi szituáció.

Valahonnan valahová el kellene jutnia a játéknak. S valamennyire artikulálni kellene az összeütközéseket is, hogy tudjuk: mi végre az egész.

Tarpai Viktória törekvő és lelkes Irmát mintáz, a sokszor látott hamvasságot, de a lány átváltozásaihoz, szeleburdi szenvedélyeihez nincsenek igazi színei. Kacsur András Sipos ura maga a kimért egyhangúság (igaz, a rendőrségi epizódban helyénvalónak tűnik visszafogottsága). Béres Ildikó Adélja izgalmasabb: érzékenyen játssza a megperzselődött, az életét kezébe venni akaró elszánt nőcit. A mellékszereplők galériájából szembetűnik Kacsur Andrea szeszélyes démon társalkodónője (koktélsruhája hátán árcédulák).

Menthetetlenül statikus marad a produkció. Ritmusról, gondolati ívről kár lenne értekezni. Beszélnek a mirtuszkoszorús menyasszonyról: Adél fején műanyag pánt ékeskedik. Ég a testem, mondja Irma, s várom egyre, mikor lobban lángra végre a szenvedély. A magas labdák elszállnak nyomtalanul. Mondják a szereplők a textust, de hiányzik

hozzá a megélt indulat és érzelm. A rendőrségi szcénába még beszívárog némi színpadi élet, aztán az ironikusnak szánt zárlat (Sipos és Irma indulnak az ő szép fényes jövőjük felé) **giccsbe úszik**.

Attól tartok, ma már Molnárt se lehet pszichológiai-realistán játszani. S az édes-bús nosztalgiák ébresztése is vajmi kevésnek bizonyul.

Kovács Dezső

[kérdőjel]

Miért kell használni nemzetiszínű kelléket, ha tematikailag nincs köze az előadáshoz?

Elvárhatóak-e egy kisvárosban, rossz anyagi körülmé-

nyek között működő színházról új- és korszerű törekvések?

Lehet-e egy naturalista előadás utolsó pillanatát elemelni más regiszterbe?

Tud-e működni az ablak egy díszletben? Érvényes lesz a kint

és bent csupán az ablaktól?

Ha az előadásban felbukkannak friss, frappáns megoldások, de nem az a túlnyomó többség, akkor az azt jelenti, hogy volt benne potenciál, csak keveset dolgoztak vele; vagy csupán a véletlennek köszönhetőek?

Egy előadás tárgyi világának szegényes kivitelezésére lehet-e mentség a színház pénzhánya?

Fel lehet-e építeni egy szerelmi viszonyt erotikamentesen?

Ferenczi Attila, Béres Ildikó

[távolból]

Bonjurică, bonjurică!

[magam.magam]

Ukrajnában magyar nyelvű színészképzés

Már kb. tíz éve nincs. Azelőtt négyévente indult a kijevi főiskolán idegen nyelvű színészképzés, magyarul a budapesti Színművészeti Egyetemen közösen. Trill Zsolt, Szűcs Nelli, Varga Józsi, Tóth Laci még ott végeztek. Négy évvel később volt még egy csapat, ott is végeztek a társulat jelenlegi tagjai közül. De ez ma már nincs. Akik azóta jöttünk a színházhoz, már Budapesten végeztünk.

Ukrajnai magyar fiatalok nagyon kevesen végeznek színt. A Színművészeti Egyetemre nagyon nehéz bejutni, ott most hárman vannak Kárpátaljáról. Én nem ott, hanem a Nemzeti Színi Akadémián végeztem. Azóta még három emberről tudok, akik ugyanott végeztek, és haza is jöttek Beregszászra.

A társulat maximális életkora most még 40 év alatt van, még lehet minket fiatal színészeknek nevezni. Később valószínűleg lesz gondunk az utánpótlással. De szerencsére mindig vannak néhányan, akik úgy döntenek, színházzal szeretnének foglalkozni. A Beregszászi Színháznak van egy gyermekstúdiója is, amit Vidnyánszky Attila anyukája vezet, sokan kezdték nála a pályafutásukat.

Ferenczi Attila, színész

Ezzel a köszönéssel kezdődnek a napok a bukaresti I. L. Caragiale Színház- és Filmművészeti Egyetemen. Magamban válaszolok vissza: pálinkás jó reggelt!

A bukaresti színművészeti egyetemen már évek óta végez évfolyamonként egy-két magyar diák. A következő sorokban megpróbálom felvázolni ezen fiatalok helyzetét. Nehéz lenne megfogalmazni, hogy miért választják a diákok a bukaresti színháztanulást. Próbátétel? Kiképzés?

A román kultúrával való igazi találkozás? Természetesen ezek mind! Sőt, elsősorban a színházi közegre értem: érdekes elsőéven román osztályvezetőnek magyarázni a vizsga-előkészítés kezdetén, hogy melyek az elképzeléseid utána román kollégákkal dolgozni. Az első években nehéz eligazodni a könyvtárban felhalmozott dráma- és szakirodalmi könyvek között. Az egyik legérdekesebb élményem az volt, amikor rájöttem, hogy egészen más irodalmat ismerek, mint az osztálytársaim. Ez minden interkulturális helyzetben megtörténik, pedig az egyetem előtt nem éreztem idegennek a román **kultúrát**.

Érdekes román színházba járni magyarként. Furcsán néztek rám, amikor elsőévesen még nem láttam színpadon Victor Rebengiucot, Mariana Mihuşot vagy Marcel Iureşt, hisz a román rendezők munkáit számos erdélyi színházban játszották.

Egy új közegbe és gondolkodásmódba kell beleszoknia annak, aki eldönti, hogy románul fog színházat tanulni Bukarestben. Hozzá kell szoknod ahhoz, hogyha nem is jövevénynek, külföldinek, de mindenképp kurióznak tekintenek rád a társaid. Persze ezt nem csak a kiejthetetlen nevednek és nyelvhelyességi hibáidnak tudod be, hanem annak is, hogy egy más kulturális közegből származol.

Mire úgy éreztem másod-, harmadév végén, hogy beleismertem a bukaresti színházi hangulatokba, irányzatokba, akkor jöttem rá, hogy teljesen **leszakadtam** az erdélyi világról. A távolság miatt nem láthattam erdélyi magyar előadásokat és a kapcsolatrendszerem is megromlott, kihalt. Ezzel nemcsak én vagyok így. Az egyetem alatt kevés lehetőség van arra, hogy megismerjen minket a magyar szakma, mégis, az elvégzése után a legtöbbször visszatér/visszatérne valamelyik romániai magyar színházba.

Az elmúlt években a következők **végeztek**: díszlettervezés szakon Bagoly Zsuzsi, Szabó Zelmira és Balázs Gyöngyi, koreográfián Bordás Attila, Baczó Tünde, valamint Kovács Timike. Rendezésen Zakariás Zalán, Kovács Zsuzsi és Kedves Emőke végeztek. A felsorolt nevek közül mindenki elérhetősege megtalálható a világhálón.

Vă pup, pa pa! (Puszik!)

Kedves Emőke

[fókusz]

Kicsi madár

Parasztopera – Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem

Jó választás, maximálisan jó választás. Színésznek, rendezőnek, zenésznek, díszlet- és látványtervezőnek, teatrológusnak, koreográfusnak, legyenek bár mesterképzésen vagy még BA-s hallgatók Marosvásárhelyen. Egy **kultikus**, a retinán rögzült előadásnak csak jót tehet, ha nekigyürkőznek, hogy kezdjenek vele saját céljaikra valamit. Közhely, hogy **Pintér Bélát csak Pintér Bélák** tudják jól eljátszani, hiszen saját magukra írja, szinte menet közben a szöveget, életrajzi szubjektivitás van mögötte, közösségi módon alakítják stb. Éppen a **Parasztopera** tört ki ebből a műfaji besorolás-kísérletből, Mohácsi János Pécsen már sikeresen nekifutott, a **Sütemények királynője** is megjelent kötetben, közkinccsé is tudnak válni e darabok. Jó helyre, saját forrásvidékéhez hajlott vissza a szöveg és a zene a marosvásárhelyi egyetemen tanulók kezében, a ballada és a népdalok s az éneklésmód erdélyi gyűjtésekből is származnak. Ez persze még korántsem lenne elegendő indok a választáshoz.

Kis közösségben lejátszódó, életmódbeli, fel-fogásbeli és érzelmi ütközések terepe ez a falusi kultúrotthonban tartandó esküvő, ahová a református lelkész autóstáskában hozza az összecsukható úrvacsorai kelyhet. Amit a népballadából, nemzetközi vándortörténetként ismerünk – mohó szülők fel nem ismert gyermeküket ölik meg a pénzért – itt sokféle **mikrokonfliktus** terepévé válik. Ezt Porogi Dorka remekül kijátszatja a helyszínnel, fényekkel, csöndekkel is, de az árva Julika zöld ajkaival és zöld cipőjével is. (Kupás Anna a jelmeztervező.)

A szintek eltolása és ellentétbe fordítása az élőzenében és a muzikusok barokk udvari zenészeknek öltöztetésében már megjelenik. Villanásnyi idő alatt váltakozik az **operai recitativo** (énekesbeszéd) s a hol unisónóban, hol többszólamúvá szétírt népdalok eléneklése, poentírozva a hétköznapi közönséges beszélt nyelvi dalszöveget. Ez a színészi mesterkurzus lényegi tanítása: mindhárom szinten személyiségként adekvátnan jelen lenni. Az énektudás, bármennyire próbára tévő, mégsem elsődleges. „Forma és tartalom” szétartó minőségeit kell egybetartaniuk a játékosoknak. Kovács Nikolett anyaként, a szép blúzában, brossal, de vastag harisnyában, kontyosan: maga a kisszerű falusi, feltörekvő asszony-kép. Duettje a szerelemvágyó, fehérhájú jövőző anya-társsal, Cziko Juliannával az előadás egyik csúcsa. (Hiába tudjuk, hogy **a nők előbb érnek**, érdekes, hogy színpadon milyen sikeresen öregíthetőek a nők, a fiúkon ehhez képest lötyög az öregember-alak. Itt is az apa, Benedek Botond Farkas jobban küzd ezzel. Balogh Attila, a részeges állomásfőnök, a gyilkosság és a vérfertőzés leleplezője ördögi figura, kortalanná teszi a démonikus részegség.)

Sok kicsi rafinériából összeszöve és átgondolt, erős atmoszférával hatott a **Parasztopera**.

Budai Katalin

Albert Orsolya, Balogh Attila

[lajstrom]

Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem,
rendező szak,
mesteri másodév:

Balogh Attila (rendező: *Valahol Európában – Szatmárnémeti Északi Színház*, 2011)

Bordás Attila (táncos: *Carmina Burana* – Marosvásárhelyi Nemzeti Színház, 2012, r.: Gigi Căciuleanu; koreográfus: *Gulliver utazásai* – Szebeni Radu Stanca Színház, 2012, r.: Silviu Purcărete)

Bessenyei-Gedő István (dramaturg – Szatmárnémeti Északi Színház)

Kányádi Szilárd (rendező: *Tisztújítás* – Kézdivásárhelyi Városi Színház, 2010; *Fekete Péter* – Szigligeti Színház, Nagyvárad, 2010; *Senki sem tökéletes, avagy van, aki hűvösen szereti* – Marosvásárhelyi Nemzeti Színház, 2011)

Porogi Dorka (rendező: *Tudós nők* – Csíki Játékszín, 2011)

Somogyi Szilárd (rendező – Budapesti Operettszínház)

Vargyas Márta (rendező: *A sárkány* – Csíki Játékszín, 2010)

(A következő rendezőosztály a hároméves alapképzésre jár, a második évét fejezi be.)

[reflekt]

Társulatrombolók?

Beszélgetés Csikos Sándorral

[lajstrom]

Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem,
színész szak

Mesterképzés

– végzősök

(2. év):

Albert Orsolya

Balogh Attila

Barabási Tivadar (Szatmárnémeti Északi Színház)

Bende Sándor

(Csíki Játékszín)

Benedek Bontond Farkas

Marosszéki Tamás

Puskás László

Csikos Sándor

Alapképzés – végzősök

(3. év):

Bogár Barbara

Bokor Andrea

Kovács Nikolett

Köllő Nándor

Nagy Bíborka Borbála

Ozvald Enikő

Poszet Nándor

Sándor Anna

Szentgyörgyi Tímea

BBTE, Kolozsvár,

színész szak

Mesterképzés

– végzősök (2. év):

Ferencz Réka

Kófiy Annamária (Városi Színház, Kézdivásárhely)

Varga Balázs (Szigligeti Színház, Nagyvárád)

A néhány nappal ezelőtti szakmai beszélgetésen (a Merre halad a színház – merre haladjon? címűn) Ön felvetette az állandó társulatok felbomlásztásának, megszüntetésének veszélyét. Látunk aggasztó jeleket az országon belül, és a határon túl is. Elég a marosvásárhelyi példát idéznünk, ahol a Yorick Stúdiót úgy tűnik, lassan beolvasztják a Nemzeti Színház szervezetébe. Miért veszély ez?

Milyen érvek szólnak a társulatos színházi működés rendszerének megőrzése mellett?

Szeretném pontosan követhetővé tenni a szavaimat: állandó társulaton én elsősorban nem azt értem, hogy színészek és rendezők meghatározott csoportja állásban van valahol. Én inkább a műhely fogalmához közelítenék. Ha egy jelentékeny **színházi személyiség** (rendező vagy színész) mágnesként maga köré von színészeket, rendezőket, dramaturgokat, írókat, zenei és vizuális munkatársakat, s ezekkel kialakítják a maguk, csak reájuk jellemző formanyelvét, azt az adott személyiség műhelyének nevezném.

A tartós társulatfinanszírozás ugyanakkor a művészi fejlődés, az önmegújításra képesség fenntartásának az alapja. A Debrecenben debütáló Mensáros László egészen kis szerepektől jutott el Téri Árpád keze alatt a Hamletig. Említhetem ugyanitt Ruszt József működését, aki – bárhová került – előbb-utóbb kialakított maga körül egy csapatot. Érzékelti lehetett körülötte már

debreceni ténykedésekor is bizonyos műhelyszerű képződményt, annak ellenére, hogy a színháznak nem ő volt a főrendezője. Valójában tehát azok az együttesek, amelyeket neves társulatokként szoktunk aposztrofálni – az **alkotóműhelyek**.

Felvetődött a beszélgetésben, milyen hátrány származhat a társulatnélküliségből, a színész sűrű helyváltoztatásából, a szabadúszásból...

Igen, ha a színész körbehordozza az országon a manírjait, azzal lehet sikeres, de biztosan megtorpan a fejlődésben. Más rendezővel találkozik, újak egymásnak a közönséggel. A manír kéznél van, kevesebb próbamunkát igényel a bemutató: a mai válsághelyzetben a rutinemegoldásokat magasan jegyzik a színházüzleti szférában. Se igény, se idő a kísérletezésre. Az állandó társulatban viszont **fejlődéskényszer** van: figyelmeztetnek a kollégák, ha az önisméltés hajlamát érzékelik, és figyelmeztet az állandó közönség is, mert az érdeklődésük lankadása igenis mérhető. Ilyenkor muszáj leválni a tutiról.

Vitaindítójában Bicskei István kitért a színész-munkanélküliség jelenségére, követendő példaként említve a szociális védőháló francia mintáját, a tartós segélyre jogosultságot. Magyarországon látszanak ilyesmire esélyek?

Nem hasonlítható össze a francia színházi modell a magyarral, de legfőképpen nem a nyugat-európai nemzeti össztermék háttérével kialakított szociális segélyezési és foglalkoztatási modell azzal, amire a magyar államnak jelenleg kapacitása, a magyar választópolgároknak 'igen' voksuk van. Veszélyes időszakot élünk. A társulatlikvidálással mint költséghatékony újítással való ötletelést a boldogabb időkire kellene halasztani.

baloghTibor

[távolból]

Váróterem Projekt, Kolozsvár

Az elmúlt évadban milyen kezdeményezések sikerült igazán jól?

A két **bemutatónk**at említeném. Mivel a társulat művészeti személyzete két új taggal bővült Ravasz Tekla és Sebők Maya személyében, illetve azért is, mert tényleg jól sikerültek. Novemberi bemutatónk, a Mit csináltál három évig?-et az egyetemi életről készítettük. A Bánk bán? Jelen! című előadásunk során pedig a tantermi színjátzásba kóstoltunk bele. Az érdeklődésből ítélve mindkét előadásunk sok évadot él meg.

Mi az, ami nem úgy valósult meg, ahogy szerettedek volna?

1. Nem sikerült a társulat **adminisztrációját** megoldanunk, így azt továbbra is ugyanazon emberek végzik, akiknek a művészi feladatokat kellene ellátniuk. Ez a kettősség mindkét munka minőségi romlásához vezethet. Célunk tehát eredményesen leválasztani a szervezést a színháztól. Reméljük sikerül.

2. Talán az előzőnek is eredménye a második. Továbbra sem sikerült elérnünk, hogy jelen lehessünk a különböző **szakmai fesztiválokon**.

Ez részben annak is köszönhető, hogy nincs ember, aki ezzel foglalkozzon; de tény, hogy idén jóval komolyabban vettük ezt a részt, mint tavaly, viszont jóval kevesebb eredménnyel.

A szakmai fesztiválokra való bejutás mikéntje számunkra még titok. Hiába keresi meg az ember a fesztivál szervezőit (miután nagy nehezen kinyomozta, hogy kik is azok), legtöbbször válaszra sem méltatják. Nem a sértettség beszél

belőlem, hiszen tudjuk, hol a helyünk, csupán nem értem, hogy milyen módon lehet bekerülni egy fesztiválra. Min múlik? Javaslat: lehessen jelentkezni, mint egy pályázatra, és ne kelljen kiskapuzni.

Milyen a színház viszonya közönségével?

1. Remek. S elsősorban ez ad erőt a folytatáshoz. Elmondhatjuk, hogy van egy közönségréteg, amely ismeri és szereti a Váróterem Projektet. (Bár talán túlzás őket rajongóknak nevezni.)

2. Élő. Több alkalom adódott az idei évadban arra, hogy személyesen találkozzunk nézőinkkel és **beszéljünk** az előadásokról. Az ilyen szemtől-szembeni találkozások nagyon jó hatással vannak úgy nézőre, mint játészóra. Talán ezen felbátorodva több néző e-mailben is megkeresett bennünket, és elmondta (leírta) javaslatait, megjegyzéseit, vagy csak egyszerűen köszönetet mondott.

Mi újat fog hozni a tervek szerint a következő évad?

Eddig többnyire magunkra dolgoztunk, ám saját szakmai fejlődésünk szempontjából fontosnak ítéltük **külső rendezők** bevonását is munkánkba. A következő évadtervben három előadás bemutatása szerepel: Albu István, Rumi László és Botos Bálint fogja rendezni őket.

A fesztiválra elhozott előadásotoknak milyen erényeire hívnátok fel a figyelmünket?

Milyen előadás, milyen fesztivál? Hisz épp ez az!

[kérdőjel]

Hány különféle szubkultúrára/stílusvilágra történhet utalás egy előadás jelmezvilágában úgy, hogy az vizuálisan egységes maradjon? Egyáltalán, mennyire lehetnek illusztratívák a jelmezek? (A makrancos hölgy)

Beszélhetünk-e földrajzi határokról színházi kultúrák közt? Ha igen, miben „mérhető le” egy előadás hovatartozása? Ricsaj, energikuság, felfokozott indulatok = Balkán? (A makrancos hölgy)

Számon kell-e kérni a darab jelen(nem) létét egy felvállaltan domináns rendezői koncepciójú és teatralitású előadáson? (Boldogtalanok)

Be lehet így jönni a térbe?! (Parasztopera)

Lehet ennyiféleképpen bánni a jelmezzel, kellékel egy előadásban belül? – Abrosz, virág, terhes has, vetett ágy... van, amikor realisztikusan viszonyulnak hozzájuk, máskor kevésbé. (Parasztopera)

Van ilyen, hogy vásárhelyi színjátzás stílus? Mintha lenne... (Parasztopera, A makrancos hölgy...)

Csepei Zsolt, Vetési Nándor

„Nagyon elfeledkeztünk a csöndről. Sőt, zavarba ejt minket, gépiesen összecsapjuk a tenyerünket, mert mi mást tehetnénk, és eszünkbe se jut, hogy csöndben is maradhatnánk, hogy a csönd éppoly helyénvaló.”

(A címdal egy neves magyar, a hátoldal egy neves külföldi rendező gondolatait fogja tartalmazni nyolc napon át; a két nevet csak utolsó nap áruljuk el.

Az idézeteket kolozsvári színház szakos hallgatók gyűjtötték.)

[mai.program]

11.00 Szakmai beszélgetés

Művészetek Háza, Pódiumterem

17.00 Fanny és Alexander

Újvidéki Színház

Művészetek Háza, Színházterem

19.00 Fábry Sándor estje

Művészetek Háza

20.30 Az úr vadászni jár

Kézdivásárhelyi Városi Színház

Várszínpad

24.00 10

Kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem

Színház és Televízió Kar

Rákóczi stúdió

[kisvárdai.lapok]

a Magyar Színházak XXIV. Kisvárdai Fesztiváljának napilapja

Felelős szerkesztő: **Zsigmond Andrea**

Állandó munkatársak: **Balázs Nóra, Balogh Tibor, Biró Réka, Demeter Kata, Fazakas Márta, Varga Anikó**

Fotók: **Révész Rebeka, Nagy Belián**

Nyomdai előkészítés: **Kalán János**

Nyomdai kivitelezés: **Gprint Iroda**

Felelős kiadó: **Nyakó Béla**

ISSN 1587-8325

www.kisvarda.szhaz.hu

A Magyar Színházak
XXIV. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

Emberi Erőforrások Minisztériuma,
Nemzeti Kulturális Alap, Kisvárdai Város Önkormányzata

[blitz]

Mikor a fesztivál előadásokat idéz

„Mért mentél abba a házba?”

„Öngyilkos akartam lenni.” (Üvegcipő)

„Nekem szedi le a fejed. Mert neked csak a feleséged, de nekem meg a te feleséged.” (Deviancia)

„Hogyhogyan nincsen nektek kompótotok?” (Bányavirág)

„És a jövődöt az én hitem fogja meghatározni!” (A tér)

Őrizzük a hagyományt!

Ma van az **Ölekezés a Színházfesztiválon Világnap**. A hagyomány szerint ezen a napon mindenki arra törekszik, hogy minél több Sz.Sz.Sz.Sz.-t (számára szimpatikus színházi személyt) öleljen meg. Nem kell rá nyomás ok vagy kifogás, csak szándék (mert az a fontos). Az ölelés lehet csoportos, páros vagy akár egyéni is (?).

Figyelem! A fesztivál teljes területén feltűnhet az ölelés-kommandó és teljesen váratlanul bárki nyakába szökhet. Az ön és környezete érzelmi egészsége érdekében kérjük, a világnap szellemében fesztiválozzanak.